

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

‘Ik geloof kom mijn ongeloof te hulp’ - roept die wanhopige vader op een gegeven moment als Jezus hem heeft voorgehouden dat álles kan voor wie gelooft, voor wie maar vertrouwen heeft.

Ik denk dat die man uitdrukt wat u en ik herkennen. Dat *geloven* vaak zo ‘groot’ is, zo ‘hoog gegrepen’. En dat het allemaal wel mooi klinkt en mooi gezegd is, maar dat je er dan ook nog maar *bij* moet kunnen komen.

‘Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp’ is ontzettend *menselijk*. Want ja, geloven is belangrijk en vertrouwen hebben zúl je wel moeten - maar die verdomde twijfel en angst die we allemaal kennen!

Het pakt toch vaak dubbel bij ons uit: ik wil het wel geloven, maar ik kan het niet. Ik probeer het wel maar het lukt me niet.

Ik denk dat het heel belangrijk is dat we onszelf en anderen toegeven dat zulke gevoelens toch écht bij het menselijk bestaan horen.

Het *is* met geloven niet zwart-wit. Het is niet zo dat je vertrouwen ‘aan’ *óf* ‘uit’ staat. Er zit altijd iets dubbels, iets met ‘twee kanten’ in.

Het is als met de *twee* délen waarin dit verhaal uitéén valt. Het ene gedeelte speelt zich af hóóg op een berg, dicht bij de hemel. Er is stralend licht. Mozes en Elia zijn er. God zélf laat zich klip en klaar horen. O o o wat kan het geloof toch mooi en hoog verheven zijn.

Maar ondertussen is er beneden ook een dal. Een diep dal mag je wel zeggen, waar geloof niéts in te brengen heeft, waar vertrouwen niét werkt, zonder enige kracht is. Waar een geest van ‘geen-woord-kunnen-uitbrengen’ heerst. Waar mensen worden verscheurd, schuimbekken, knarsetanden en wegkwijnen. En waar ‘gelovigen’ geen verschil kunnen maken - niet verder komen dan (zo lazen we) discussies, beschouwingen, woordenbrijen.

Het lijkt er vaak op - misschien wel voor steeds meer mensen - dat *geloof* of religie of kerk niets meer met de alledaagse werkelijkheid te maken heeft.

Dat de *berg* in het verhaal niets met het *dal* in het verhaal te maken heeft. Te maken *kan* hebben.

En dat hoge woorden maar ‘woorden’ zijn. Dat geloven *aards* gesproken een illusie is. Een droom, maar geen werkelijkheid.

En tegelijkertijd ook dat de gelovige instituten - zoals de kerk - zich niet meer onderscheiden van de praktijken in dit tranendal, omdat ze zo hun eigen schandalen hebben, geweld en misbruik in het verleden; *óf* omdat ze zelf niks meer te melden hebben, want hun achterban is precies zo verdeeld als de politiek.

En ook voor ons individuele gelovige mensen zélf is de ‘berg’ vaak zo hoog terwijl het eigen verdriet en gemis, of ziekte en tegenslag, zo’n ontzettend diep ‘dal’ is. Breng die twee dan maar

eens bij elkaar. De troost ‘van boven’ is door ‘het hoogteverschil’ soms bijna niet te horen; moeilijk te merken of te ervaren.

De berg en het dal: hoe v er liggen ze uiteen? Is de afstand overbrugbaar? Is verbinding mogelijk?

Mozes ging ooit de berg op om daarboven van God te horen, hoe de mensen beneden in het dal solidair en liefdevol met elkaar zouden kunnen omgaan. Maar het duurde de mensen beneden te lang en ze zochten hun heil bij een god die dichterbij, zichtbaar en tastbaar zou zijn. En die ook een alledaagsere zekerheid kon bieden - en zo maakten ze zich een gouden kalf. De berg van God was hen te hoog, zou Mozes nog wel terugkomen?

En de profeet Elia die in z ijn tijd met stevige h oge woorden de samenleving wat eerlijker en humaner wilde maken, vluchtte op enig moment uitgeput de godsberg op om er nieuwe moed te verzamelen, bemoediging te ervaren in Gods *nabijheid* - want wat zou ons dat toch helpen als we God maar eens wat dichterbij konden voelen, met helderder spreken en antwoorden. En Elia had ook wel een bijzondere Godservaring - maar moest daarna gewoon weer afdalen naar het dal, met precies dezelfde opdracht.

De berg en het dal - er *zijn* mensen die ze proberen te verbinden. In ons verhaal is het Jezus die de berg opgaat. Voor het ‘contact met boven’, het gevoel verbonden te zijn met wat boven de werkelijkheid van het dal uitstijgt, zul je de klim moeten wagen en je een inspanning moeten getroosten.

En begrijp  en ding heel goed: met dat ‘boven’, met dat wat ‘hoger’ is dan wat er in het dal is, bedoel ik ni t “het” hogere, het “goddelijke” of “mystieke”.

Het gaat om dat wat m ensen verhoogt, om wat ons optilt boven het ‘overleven in een jungle’. Om dat wat hoger reikt dan woede en geweld, hebzucht en ego isme. Het hogere is: dit leven in het dal naar een hoger plan laten tillen door die ongekende bron aan medemenselijkheid, compassie, onderlinge verbondenheid en nabijheid, troost, bewogenheid en liefde.

Heel di  wijsheid, die het leven van mensen *beter* maakt, komt in de Bijbel uit die bron, van de berg. Van ‘boven onze pet’ en van ‘hoger dan onze gedachten’ en van ‘groter dan  ns hart’.

Als je opklimt naar de berg, dan ‘hef je je hart omhoog’. Dan reiken je gedachten als een uitgestrekte arm naar een hand die van boven jou naar jou wordt uitgestoken om je uit de modder - uit de ‘diepten van ellende’ - te halen. Niet alleen jou, maar jij m et de mensen om je heen, met de mensen verdrukt in oorlog en verpletterd door honger.

Dat opklimmen, dat reiken dat is *bidden*. Als Jezus aan het einde zegt dat ‘dit soort sprakeloze geesten’ alleen maar door gebed kunnen worden verdreven, dan bedoelt hij niets anders dan dit met je hart omhoog reiken naar de uitgestoken hand van een onvoorstelbaar grote en sterke liefde.

Jezus neemt Petrus, Johannes en Jacobus, z ijn leerlingen mee. Ze moeten dit ook ervaren om van te leren. Want hoe lang zal hij nog bij hen zijn, hoe lang zal hij nog mensen kunnen dragen?

Dus dat *gebed op de berg* maken ze mee. Ook die intensiteit van het licht waarmee Jezus daar straalt. Later - in z ijn brief - zal Petrus die verschijning beschrijven als een lamp. Een ‘lamp

dat wát er ook gebeurt er een *weg* voor jou zal zijn. Dat er nabijheid, kracht, bemoediging zal zijn. Dat het ‘goed komt ook als het niet goed komt’.

Dat er *mensen* zullen zijn om je heen. Dat er licht zal zijn op jouw weg. Vleugels die je dragen. Dat je niet *sprakeloos* zal zijn, maar woorden zult vinden - niet *doof*, maar bereikbaar.

Die geest van sprakeloosheid en doofheid moet inderdaad verdreven worden door een *vertrouwen* dat méér is dan ‘kunnen of niet kunnen’.

Een vertrouwen dat de berg met het dal verbindt. Weet heeft dat je niet altijd op de ‘piek van je geloof’ kunt leven *en* weet heeft dat je uit elk dal óp mag kijken en reiken naar de berg boven het dal uit. Dat je er mag zijn met je geloof én ongeloof, zodat je kunt zeggen zoals die vader: ‘Ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp!’.

Als de geest-zonder-woorden de jongen heeft verlaten ligt hij daar voor dood. Alsof hij *niets anders* dan een sprakeloze en dove jongen kon zijn. Dieper kan het dal niet zijn.

Maar Jezus wekt hem op. En de jongen stáát op: want hij *en geen enkel mens* valt met die geest van sprakeloosheid *samen*.

Zoals Jezus zelf niet door de dood sprakeloos gemaakt - tot zwijgen gebracht zal kunnen worden.

Dát is de diepe betekenis van dat de leerlingen pas ná de opstanding hierover mogen vertellen: dat we weten dat *aan de dood voorbij* de stem van geliefden ons blijft bereiken, de stem van wat het leven waardevol maakt *blijft* spreken. Dat de goede God het ‘grote zwijgen’ van ‘de sprakeloos makende geest van het dal’ met ‘zijn eigen lieve stem verstoort’.

De berg en het dal. ‘Ik geloof kom mijn ongeloof te hulp’. Laten we dat altijd door *vertrouwen verbinden*.

Moge het zo zijn - Amen.